

سخن اول : لیزینگ راهی بسوی توسعه کارآفرینی

بنگاه‌های خرد و کوچک ستون اقتصاد کشورها هستند و در کشورهای در حال توسعه افزایش آگاهی دولت‌ها از پتانسیل صنعت لیزینگ در پشتیبانی از صنایع خرد و کوچک و نقش آن‌ها در ایجاد اشتغال و کاهش فقر، شتاب فزاینده‌ای داشته است. این در حالی است که اشتغال جوانان در بسیاری از کشورها از مهمترین معضلات آن کشور محسوب می‌شود و بنابراین تمرکز بر توسعه صنایع خرد و کوچک کاملاً اقتصادی است.

براساس آمار و اطلاعات در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، 60 الی 90 درصد از بنگاه‌های اقتصادی را SME'S تشکیل می‌دهند و تقریباً با همین نسبت نیز در ایجاد اشتغال سهم دارند. واژه SME'S با رشد چشمگیر این بنگاه‌ها در کشورهای در حال توسعه که بدلیل کمبود منابع انسانی متخصص و منابع مالی، در آنها شرکت‌های بزرگ کمتری وجود دارند، به شهرت رسیدند. ژاپن و کره از جمله نمونه‌های موفق در توسعه SME'S هستند. پشت سر توپوتا، هوندا و سامسونگ تعداد بسیاری از کسب و کارهای خانگی هستند که به تولید مشغولند. این مشارکت بالا منجر به افزایش قدرت و بهبود تخصص‌ها شده که بدنبال آن باعث افزایش بهره‌وری و کیفیت نیز می‌گردد. طی سال‌های اخیر بفرهای آسیا (کره، مالزی، تایلند، اندونزی و تایوان) صنعت لیزینگ موفق داشته‌اند. همچنین کشور چین با نرخ رشد اقتصادی 7٪ بدلالی همچون سیاست‌های پولی حمایتی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی در صنعت لیزینگ، از 41٪ رشد در این صنعت برخوردار شده است. سهم لیزینگ از سرمایه‌گذاری در کشور کره 28 درصد است که بیشترین منفعت آن را SME'S برده‌اند. ما نیز می‌توانیم از تجربه کشورهای آسیایی از پشتیبانی SME'S استفاده کنیم.

بطور کلی بیشتر این بنگاه‌ها جهت تأمین منابع مالی خود از وام‌های بانکی و یا فروش سهام استفاده می‌کنند. اگرچه بدلیل فقدان ثبات در این شرکت‌ها و عدم وجود اطلاعات شفاف درخصوص آن‌ها، دسترسی این بنگاه‌ها به منابع مالی همواره از مهمترین مشکلات اقتصادی و مالی بوده است. این در حالی است که دسترسی SME'S به منابع مالی برای سرمایه‌گذاری، متضمن رشد اقتصادی بوده و کمبود منابع مالی برای ایشان موجب محدودیت‌های بسیاری در نقدینگی و کسب و کار آن‌ها می‌گردد. SME'S برای دریافت وام‌های بانکی با محدودیت‌های بسیاری مواجه می‌شوند و امکان جذب سرمایه مستقیم از بازارهای مالی را نیز ندارند. البته ناگفته نماند در شرایط رکود اقتصادی حاکم بر کشور بسیاری از بانک‌ها از اعطای وام نیز خودداری می‌کنند.

مهمترین مزیت لیزینگ غیروثیقه‌ای بودن آن است که منجر به افزایش درآمد صنایع با استفاده از مزایای لیزینگ می‌شود. در سایر کشورهای جهان هیچ‌گونه وثیقه‌ای در استفاده از فرایندهای لیزینگ اخذ نمی‌گردد. این عدم دریافت وثیقه در ازای دریافت تسهیلات خرید کالا خصوصاً برای صنایع خرد و کوچک که

همیشه دریافت وام‌های بانکی را برای آن‌ها مشکل بوده، بسیار مفید است. درعوض قوانین و مقررات باز پس‌گیری مال‌الاجاره‌ای که به نام شرکت لیزینگ است بسیار راحت می‌باشد. لکن در حال حاضر شرکت‌های لیزینگ ایران مبالغ بالایی را صرف هزینه‌های دادرسی و فسخ و استرداد قراردادهای دارای اقساط معوق می‌کنند که خود منجر به افزایش قیمت تمام شده لیزینگ می‌گردد.

در بسیاری از موارد نیز توقعاتی جهت ورود سیستم مالی به حوزه‌های پرریسک‌تر اقتصادی وجود دارد. مطابق حسابداری لیزینگ ریسک بالاتر یعنی قیمت تمام شده بالاتر و عامل ریسک یکی از مهمترین پارامترهای محاسبه قیمت تمام شده در لیزینگ است. براین اساس و مطابق روش سایر کشورهای جهان قیمت (نرخ سود) هر قرارداد با قرارداد دیگر براساس نرخ ریسک آن مشخص و تعیین می‌گردد.

چندین سال است که دست‌اندرکاران صنعت لیزینگ برای افزایش آگاهی فرهنگ لیزینگ تلاش می‌کنند. چاپ کتب و مقالات بسیار توسط شرکت‌های لیزینگ، حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویی و افزایش تعداد پایان‌نامه‌ها پیرامون این صنعت از مهمترین موفقیت‌های چندسال اخیر است..

اما هنوز لیزینگ در ایران با چالش قانونگذاری مواجه است که دو طرف عرضه و تقاضا در آن را با مشکلات بسیاری مواجه می‌کند. برداشتن محدودیت‌ها باعث تشویق صنایع خرد و کوچک شده و به حیات آن‌ها جان دوباره می‌بخشد. پتانسیل وسیع لیزینگ برای حمایت از رشد صنایع خرد و کوچک با مزایای بسیاری که دارد از جمله جنبه اسلامی بودن آن، در توسعه اقتصادی کشور کمک شایانی می‌کند.

بدلیل فقدان زیرساخت لازم در صنعت لیزینگ ایران، شکاف این صنعت با سطح جهانی آن روز به روز بیشتر می‌شود. ابداع روش‌های مختلف لیزینگ، استفاده از لیزینگ در تمامی صنایع، لیزینگ پرخطر و ... همه و همه جهت رونق کلیه بخش‌های اقتصاد مفید هستند که متأسفانه امکان بهره‌برداری از آن‌ها در ایران وجود ندارد. درحالی‌که صنعت لیزینگ جهان از مزایای مالیاتی لیزینگ برخوردار می‌شوند فعالان لیزینگ ایران با مشکل مالیات بر ارزش افزوده مواجه شده‌اند که عملاً مزیت رقابتی لیزینگ را از بین برده است.

لذا زمان آن رسیده که با افزایش آگاهی از صنعت لیزینگ بعنوان تکنیکی برای تأمین منابع مالی کوتاه و میان مدت زیرساخت‌های لازم برای تسهیل خرید تجهیزات سرمایه‌ای مورد نیاز خصوصاً در بخش SME'S را فراهم نماییم.